

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5CoE/284/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115213792
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4115213792.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 36 432 105, zastúpený: JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátkou so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, proti povinnej: V. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., A. XXX, o vymoženie pohľadávky vo výške 1 453,15 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 18. júna 2015, č. k. 18Er/543/2015-14, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .
Povinnej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa, exekučný súd) uznesením zo dňa 18. 06. 2015, č. k. 18Er/543/2015-14 zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Erika Tótha, so sídlom exekútorského úradu Nitra, Piaristická 2, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej pod sp. zn. Ex 821/15. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2, 3 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2, 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch § 3 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 4, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, čl. 2 písm. a/, čl. 3 ods. 1, čl. 6 Smernice Rady EÚ č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a bodu 1 písm. e/ prílohy k tejto smernici.

V odôvodnení uznesenia súd poukázal na to, že oprávnený podaním zo dňa 15. 03. 2015, doručeným súdnemu exekútorovi JUDr. Erikovi Tóthovi dňa 31. 03. 2015, žiadal súdneho exekútora o vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovský rozsudok sp. zn. BW-B/0112/0287, vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a. s., so sídlom v Bratislave zo dňa 26. 10. 2012. Súdny exekútor požiadal dňa 04. 05. 2015 Okresný súd Nitra o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie voči povinnej. Oprávnený požiadal o vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovský rozsudok sp. zn. BW-B/0112/0287, vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a. s., so sídlom v Bratislave zo dňa 26. 10. 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26. 11. 2012 a vykonateľnosť dňa 30. 11. 2012, a ktorým bola povinná zaviazaná zaplatiť oprávnenému istinu vo výške 1 453,15 eura, úrok vo výške 23 % ročne zo sumy 1 453,15 eura od 15. 05. 2009 do zaplatenia istiny, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1 453,15 eur od 15. 05. 2009 do zaplatenia istiny, sumu vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania vo výške 490,86 eura, náhradu poplatku za rozhodcovské konanie vo výške 77,76 eura a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 186,11 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súdny exekútor súdu spolu s návrhom na vykonanie exekúcie doručil vo fotokópii aj rozhodcovský rozsudok č. k. BW-B/0112/0287 zo dňa 26. 10. 2012, zmluvu o úvere zo dňa 22. 03. 2007 spolu s obchodnými podmienkami pre úver, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy. Súd uvedené listiny preskúmal a zistil, že povinnosť plniť bola povinnej uložená na základe Zmluvy o úvere uzatvorenej medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným dňa 22. 03. 2007, z ktorej vyplýva, že povinnej bol poskytnutý úver vo výške 50 000,- Sk (1 659,70 eura), pričom povinná sa zaviazala

zaplatiť ho veriteľovi (právne predchodcovi oprávneného) v 50 mesačných splátkach po 1 645,- Sk (54,60 eura). Ďalej z odôvodnenia vyplýva, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 18. 05. 2009 došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky spolu s príslušenstvom a všetkými právami z banky ako postupcu. Keďže povinná svoj dlh riadne neuhradila, a to aj napriek výzve a pokusu o mimosúdny zmierny, oprávnený pristúpil k vymáhaniu svojej pohľadávky cestou rozhodcovského konania.

Právomoc rozhodcu na rozhodovanie sporu je podľa žalujúcej strany daná rozhodcovskou doložkou uzatvorenou medzi oboma stranami v rámci obchodných podmienok pre úver - čl. 11, bod 11.2, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy. Podľa tejto doložky sa zmluvné strany dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo Zmluvy o úvere budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody Klient prijíma návrh banky na riešenie vzájomných sporov vzniknutých na základe alebo súvisiacich so Zmluvou o úvere, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik Zmluvy o úvere, v rozhodcovskom konaní pred stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a. s., podľa jeho vnútorných predpisov. Strany sporového konania sa rozhodnutiu rozhodcovského súdu podriaďujú s tým, že toto rozhodnutie bude pre nich konečné a záväzné. Miestom rozhodcovského konania je Bratislava. Zo zmluvy a jej súčasti - obchodných podmienok - je zrejmé, že boli už vopred pripravené dodávateľom - veriteľom pre veľký počet spotrebiteľov - dlžníkov, a preto povinná ani nemohla ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania. Z tohto dôvodu sa na uvedený právny vzťah použijú ustanovenia o spotrebiteľskom práve, a to konkrétne zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a ustanovenia Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. o spotrebiteľských zmluvách v § 52 až 54. Súd zistil, a to z obchodných podmienok pre úver, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, že v týchto je obsiahnutá neprijateľná podmienka, a to rozhodcovská doložka v zmysle § 53 ods. 1 OZ. Táto doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, tým že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vóli dodávateľa. Rozhodcovská doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Rozhodcovskou doložkou si spotrebiteľ osobne nevyjednal a nemal na výber, vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mal len možnosť zmluvu ako celok odmietnuť, alebo podrobiť sa všetkým úverovým podmienkam, a teda aj tomu, že prípadný spor sa bude riešiť v rozhodcovskom konaní, a to pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a. s. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatná. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa sa podrobiť výlučne rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia je potrebné zamietnuť, pretože dojednanie rozhodcovskej doložky uvedené vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o úvere, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, bolo v rozpore s najmä s ustanoveniami § 52 a nasl. OZ, ako aj v rozpore s ustanoveniami smernice Rady č. 93/13EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. S poukazom na uvedené skutočnosti súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, žiadajúc odvolací súd, aby rozhodnutie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovuje, alebo alternatívne, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podanie odvolania odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 205 ods. 2 písm. a), d), f), e), § 120 ods. 4, § 221 ods. 1 písm. d), f) a h) OSP. Uviedol, že súd prvého stupňa prekročil zákonné limity pre skúmanie žiadosti o vydanie poverenia, pričom prekročenie spočíva v skúmaní iných listín ako pripúšťa výslovné znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Rozhodnutie tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nedostatočne zisteného skutkového stavu a zároveň ním súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom. V zmysle vyššie uvedeného ustanovenia je súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkazy výlučne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul.

Súd nemal skúmať iné listiny, ako je napr. zmluva o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Zdôraznil, že prekročením zákonných limitov pre skúmanie exekučného titulu § 45 ods. 1 a 2 ZoRK a prekážky rozsúdenej veci a skúmaním rozhodcovskej doložky, súd prvého stupňa dospel k nesprávne rozhodnutiu vo veci samej. Okrem iného poukázal aj na nedostatočné zdôvodnenie

vydaného uznesenia. Uviedol, že ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súdom príslušným na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať ako súd vyššej inštancie alebo ako kasačný súd, či súd konajúci o opravnom prostriedku, ale len ako tzv. exekučný súd. Z povahy veci teda nie je možné priznať exekučnému súdu väčší rozsah vecnej preskúmvanej pôsobnosti, než akou v prospech uvedenej interpretácie nesvedčia len jazykové, logické, axiologické a systematické dôvody, ale aj premenné historického výkladu. V súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16. 06. 2009 sp. zn. 4Cdo 159/2009.

Oprávnený mal za to, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. Dodal, že o platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Teda ak existuje prekážka *res iudicata*, konanie súdu porušuje článok 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Z. z. Ústavy SR, keďže štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Súd svojim konaním nerešpektoval ust. § 35, § 40 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. a na podporu svojich tvrdení poukázal na nálezy Ústavného súdu II. ÚS 499/2012 a PL. ÚS 21/08, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil. Uviedol, že nie je možné, aby súdy ignorovali vôľu zákonodarcu, ktorú jasne vyjadril pri konštruovaní vzťahu medzi súdnym a rozhodcovským konaním. Zdôraznil, že v zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, Poštová banka, a. s. postupovala v súlade s § 93b zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijíť túto zákonom stanovenú ponuku. Klient rozhodcovskú doložku neodmietol, čo je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. Súd zamietol poverenie z dôvodu, že exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, avšak opomenul tú skutočnosť, že oprávnený je zo zákona povinný klientovi ponúknuť návrh rozhodcovskej doložky. Pokiaľ by tak neurobil, došlo by k porušeniu zákona o bankách, avšak aj napriek splneniu si zákonom stanovenej povinnosti, súd práve týmto splnením zákonnej povinnosti dôvodí zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia. Ďalej súd nesprávne aplikoval § 53 ods. 4 OZ a porušil § 153 ods. 1 OSP. Zároveň sa nijako nevysporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné súdy toho istého stupňa alebo samotný exekučný súd. V prípade, ak by zmluva neobsahovala rozhodcovskú doložku, ktorá je v konečnom dôsledku vôľou oboch strán, a konanie by prebiehalo na štátnom súde, súd sa nevyjadril, akým iným spôsobom by si slabšia strana svoj osud v závažnej veci, akou by bol prípadný neskorší proces, dokázala náležite napláňovať. V rozhodcovskom konaní rozhodujú traja rozhodcovia, pričom žalobca a žalovaný si určia každý jedného rozhodcu. V rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom sú výhradne odborne spôsobilé a bezúhonné fyzické osoby s právnickým vzdelaním, čo zabezpečuje prinajmenšom rovnakú úroveň ochrany práv sporových strán, a teda aj dlžníka ako spotrebiteľa. Ďalšou namietanou skutočnosťou bolo, že súd prvého stupňa odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom a vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a skutkovému stavu. Ďalej uviedol, že ani OSP, Exekučný poriadok a dokonca ani ZoRK neposkytuje oporu pre záver, že by exekučný súd mohol vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku rozhodovať ako súd, konajúci vo veci samej.

V súvislosti s aplikáciou sekundárneho práva EÚ a judikatúry mal za to, že smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva vnútroštátnym orgánom. Záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky teda nemožno oprieť o Smernicu EHS č. 93/13/EHS, keďže ide výlučne o akt sekundárnej povahy a jeho priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny, nie interpretačný. V súvislosti s neprijateľnosťou rozhodcovskej doložky taktiež nie je možné brať do úvahy judikatúru ESD, keďže sa vzťahuje na rozhodcovské doložky všeobecne, alebo rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách, nie však voči jednotlivcom - a teda ani voči účastníkom tohto konania. Okrem iného konštatoval, že súd prvého stupňa porušuje princíp právnej istoty a legitímnych očakávaní, keďže exekučné súdy v skutkovo a právne obdobných veciach poverenie niekedy zamietnu a inokedy vydajú. Podotkol, že súdy svojim konaním neprimerane zvýhodňujú povinnú v exekučnom konaní, a to len na základe postavenia spotrebiteľa. Oprávnený zastáva právny názor, že postupom súd bol porušený princíp rovnosti účastníkov konania, keďže bez toho, aby povinná urobila akýkoľvek právny úkon, bola nezákonne zvýhodnená len na základe svojho postavenia. Exekučný súd takýmto konaním nahrádza pasivitu povinnej, svojim konaním a svojou vôľou bez toho, aby povinná urobila akýkoľvek úkon. Takýmto spôsobom sú spotrebiteľia motivovaní k pasivite namiesto toho, aby boli vedení k dodržiavaniu zákonov a povinností. V súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR III. 23/2013-8, Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 153/07 z 18. októbra 2007 a sp. zn. III. ÚS 171/096 z 5. apríla 2007. Na základe vyššie uvedeného konštatoval, že exekučný súd mu svojim postupom znemožnil uplatniť

svoje právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie prvostupňového súdu procesným postupom podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že exekučné konanie sa začalo návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnemu exekútorovi JUDr. Erikovi Tóthovi, so sídlom Exekútorského úradu v Nitre, dňa 31. 03. 2015 v neprospech povinnej o vymoženie sumy 1 453,15 eura s príslušenstvom, na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok sp. zn. BW-B/0112/0287 zo dňa 26. 10. 2012 vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a. s., so sídlom v Bratislave, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26. 11. 2012 a vykonateľnosť dňa 30. 11. 2012. Exekučným titulom bola povinná uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému dlžnú istinu vo 1 453,15 eura, úrok vo výške 23 % ročne zo sumy 1 453,15 eura od 15. 05. 2009 do zaplatenia istiny, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1 453,15 eura od 15. 05. 2009 do zaplatenia istiny, sumu vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania vo výške 490,86 eura, náhradu poplatku za rozhodcovské konanie vo výške 77,76 eura a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 186,11 eura, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodcovského konania.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. *) Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie..

Podľa § 243d ods. 1 Exekučného poriadku, exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať.

Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 01. 2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 53 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul. Exekučný súd je už v štádiu tohto posudzovania povinný ex offo skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný

titul rozsudok, je exekučný súd - tak v prípade rozsudku všeobecného súdu, ako aj v prípade rozsudku rozhodcovského súdu - povinný skúmať, či ide o rozsudok vykonateľný (§ 39 ods. 2 a § 41 Exekučného poriadku); v rámci toho exekučný súd skúma, či rozsudok vydal orgán s právomocou vydať takýto rozsudok (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/225/2011 zo dňa 11. 12. 2012).

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. v tomto prípade platnej) rozhodcovskej zmluvy (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3Cdo/122/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012). V danej veci súdy konajú v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretujú a aplikujú, ich úvahy vychádzajúce z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13. 10. 2011). V nadväznosti na uvedené je treba poukázať aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 sp. zn. 3Cdo/164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, preto odvolací súd potvrdzuje vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Konanie o nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí - exekučné konanie je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu v zmysle č. 46 Ústavy SR. Toto konanie je relatívne samostatným druhom civilného procesu, ktoré môže, ale nemusí nadväzovať na základné civilné konanie.

V exekučnom konaní je možno nútene vykonať vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok. Taktiež možno vykonať exekúciu aj na podklade iných vykonateľných rozhodnutí, napr. na podklade rozsudkov rozhodcovských súdov. Súd v zásade postupom podľa § 44 ods. 2 EP nepreskúma vecnú správnosť exekučných titulov, pretože by sa tým nezákonným spôsobom fakticky rozširovala pôsobnosť opravných konaní, ktorých účelom je v rámci nachádzajúceho konania preskúmať možné vecné pochybenie príslušného orgánu, ktorý rozhodnutie vydal. S prehĺbovaním potreby ochrany spotrebiteľov v európskom priestore však dochádza, prostredníctvom normatívnych aktov Európskej únie a legislatívnej činnosti zákonodarných orgánov jednotlivých členských štátov, k prelamovaniu uvedenej zásady „nepreskúmateľnosti“ vecnej správnosti niektorých rozhodnutí - exekučných titulov, ktorá je úzko prepojená so samotnou právomocou vydať exekučný titul. Tak tomu je aj v prípade predpisov na ochranu spotrebiteľa, kedy všeobecný súd, ale aj iný povolaný orgán, ktorý rozhoduje právnu vec spotrebiteľského charakteru, musí z úradnej povinnosti prihliadať na všetky aspekty nedovolenosti, resp. neprijateľnosti praktík, ktoré znevýhodňujú spotrebiteľa. V najširšom zmysle je potrebné považovať za takúto zákonnú úpravu príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré okrem iného vymedzujú charakteristiku spotrebiteľského právneho vzťahu a demonštratívny výpočet charakteristických neprijateľných zmluvných podmienok, na neprijateľnosť ktorých (neplatnosť) prihliada súd z úradnej povinnosti vždy vtedy, keď mu to zákon umožňuje. Exekučný súd pritom nemôže byť obmedzený pri posudzovaní uvedených nedostatkov izolovane, iba čo do objektívne nemožného, právom nedovoleného plnenia, poprípade plnenia, ktoré odporuje dobrým mravom, výroku rozhodnutia samotného, ale pre naplnenie cieľov aproximačných právnych nástrojov Európskej únie (Smernica Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993) a postupom v súlade so zákonom sa vyžaduje, aby toto posudzovanie prekročilo rámec skúmania len formálnej stránky právoplatnosti a vykonateľnosti

predmetného rozhodcovského rozsudku. Vo všetkých prípadoch je spotrebiteľ zaviazaný na povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, pričom zo samotného výroku rozhodnutia (rozhodcovského rozsudku) nemožno bez ďalšieho vyčítať „vnútornú stránku“ nemožného, právom nedovoleného plnenia, poprípade plnenia, ktoré odporuje dobrým mravom. Navonok (preskúmaním len výroku) totiž nemožno ustáliť tento súlad ani v prípade, ak by bola rozhodnutím priznaná nezvykle vysoká (nízka) suma - istina, alebo nezvykle vysoký (nízky) úrok z omeškania (poprípade zmluvná pokuta), pretože len preskúmaním vnútornej, obsahovej stránky plnenia možno záver o nemožnom, právom nedovolenom, alebo dobrým mravom odporujúcim plnení vyvodiť. S plnením, ktoré možno označiť za exekučne nevykonateľné, sa totiž súd vo svojej praxi nestretol a takto ponímaný účel noriem umožňujúci iba takéto preskúmanie rozhodcovského rozsudku by sa míňal práve euro konformnému výkladu a cieľu, ktorý si kladie európska legislatíva. Z preskúmanej pôsobnosti exekučného súdu v tomto prípade nemôže byť vylúčená vecná správnosť rozhodcovského rozsudku (vo veciach, na ktoré musí príslušný orgán reagovať z úradnej povinnosti, pričom do skúmania vecnej správnosti patrí aj posudzovanie existencie právomoci orgánu konať a rozhodnúť), pretože len tak môže byť naplnený účel, cieľ ochrany spotrebiteľa pred nekalými praktikami dodávateľov - podnikateľov v situácii, kedy bola deklarovaná povinnosť spotrebiteľa v rozhodnutí rozhodcovského súdu, ktorému je možné zjavne vyčítať nedôslednosť pri zákonnej ochrane spotrebiteľa. Podľa názoru odvolacieho súdu bol právny vzťah medzi oprávneným a povinnou správne posúdený ako vzťah spotrebiteľský, ktorý používa zvýšenú právnu ochranu v zmysle osobitných právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa, tzn., že je nutné aplikovať spotrebiteľské právo. Rozhodcovský súd od počiatku neprístupoval pri svojom rozhodovaní vo veci ako ku konaniu, ktorého účastníkom je spotrebiteľ. Na základe uvedených skutočností odvolací súd preskúmal exekučný titul z hľadiska občianskeho práva alebo z hľadiska ochrany spotrebiteľa podľa osobitných právnych predpisov.

Tento záver je napokon aj v súlade so zásadou hospodárnosti exekučného konania. Exekučný súd je v zmysle tejto zásady povinný v rámci svojich možností dbať o to, aby trovy exekúcie tak na strane súdneho exekútora, ak aj na strane účastníkov (aj na strane súdu) boli čo najmenšie. Nemožno totiž strácať zo zreteľa, že vydaním poverenia exekútorovi vzniká povinnosť postarať sa o vykonanie exekúcie (§ 46 ods. 1 Exekučného poriadku), teda povinnosť vydať upovedomenie, na ktoré môže povinná reagovať námietkami. Vydanie upovedomenia, ako aj námietky povinnej sú pritom procesné úkony, ktoré sú na strane exekútora, resp. povinnej spojené s trovami. Navyše, tento postup exekučného súdu by predstavoval i plytvanie časom, silami a v neposlednom rade i rozpočtovými prostriedkami súdu na zbytočné vydávanie viacerých aktov (súdneho poverenia a uznesenia o zastavení exekúcie), ich následné doručovanie a podobne. Predpokladom materiálnej a formálnej vykonateľnosti akéhokoľvek rozhodnutia, ktoré má byť exekučným titulom je, že takéto rozhodnutie vznikne pred orgánom, ktorý koná a rozhoduje v súlade so svojou právomocou a podľa vopred stanovených pravidiel. Rozhodcovský súd odvolil svoju právomoc od čl. 11 Prechodné a záverečné ustanovenia, bod 11.2 Obchodných podmienok pre úver verzia 1/2007, ktoré majú vopred predtlačenú podobu pred podpísaným zmluvy. Odvolací súd k veci ďalej uvádza, že ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zjavné, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro C 168/05, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98). Na základe rozhodcovskej doložky konštatoval, že zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú v budúcnosti budú riešené dohodou strán, resp. mediáciou. Ak by k dohode medzi účastníkmi konania neprišlo, všetky spory budú rozhodované v rozhodcovskom konaní (ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a. s.). Takto dohodnutá rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, a to v neprospech spotrebiteľa. V danej veci je rozhodcovská doložka súčasťou všeobecných podmienok poskytnutia úveru k formulárovej zmluve, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu, obsah tejto zmluvy nemala povinná ako spotrebiteľ reálnu možnosť ovplyvniť, pričom dojednanie takejto doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Odvolací súd zastáva názor, že nemožno založiť právomoc rozhodcovského súdu na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Takto vydal rozhodnutie orgán, ktorý nemal vo veci právomoc konať, preto ak dané rozhodnutie síce existuje kauzálné, je normatívne nezáväzná a exekučne nevykonateľná, a teda súd prvého stupňa pri zamietnutí poverenia na výkon exekúcie súdneho exekútora postupoval správne.

Ochrana spotrebiteľov, ktorú legislatíva európskej únie a členských štátov zabezpečuje, má za cieľ nad rámec základných zásad súkromného práva ako autonómia zmluvných strán, či pacta sunt servanda,

zvýšiť ochranu záujmov spotrebiteľov. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Táto zákonná definícia vymedzuje jeden zo subjektov spotrebiteľskej zmluvy (ak je táto za spotrebiteľskú zmluvu považovaná), pričom dôvodom zavedenia a konkretizácie subjektu vzťahov „obchodných“ - spotrebiteľských v právnom poriadku je zvýraznenie potreby ochrany týchto subjektov pred „silnejšími“ subjektmi. Dôvody takejto potreby možno hľadať v charaktere priemerného spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právnych vzťahov najmä pre aktuálnu potrebu uspokojenia svojich spotrebiteľských potrieb. Iná kvalita bdelosti v procese kontraktácie sa vyžaduje od subjektu - zmluvnej strany - nespotebiteľa, a iná kvalita bdelosti sa vyžaduje od spotrebiteľa. Každý sa má predovšetkým starať o svoje veci sám, tzn. sám musí niesť dôsledky svojich rozhodnutí, preto možno uzavrieť, že nemožno zbaviť ani spotrebiteľa civilnej zodpovednosti za neplnenie si povinností vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv. Súdnu ochranu však nemožno uprieť ani menej bdelému, či skoro pasívnemu až ľahostajnému spotrebiteľovi. Jeho ochrana je založená a rozsahom upravená zákonom, preto možno ochrániť spotrebiteľa len v obmedzenom rozsahu. Ak teda zákon stanovuje, že neprijateľnou podmienkou (s dôsledkom neplatnosti) je najmä ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, potom stanovenie konkrétneho rozhodcovského orgánu, ktorý vec prejedná, patrí tiež do množiny neprijateľnej praxe, t. j. podmienky, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach práve z dôvodov uvedených v predchádzajúcich odsekoch tohto rozhodnutia.

Odvolačný súd nechce stanovovať všeobecný návod na prijateľnú rozhodcovskú doložku, dovolí si však uviesť, že v prípade, ak rozhodcovská doložka bude so svojimi dôsledkami ozrejmená spotrebiteľovi v čase a spôsobom (bez pridaných „motivačných“ podmienok), kedy si aj priemerný spotrebiteľ dôsledky založenia právomoci rozhodcovského orgánu uvedomí, pričom doložka nevytlúči a ozrejmi spotrebiteľovi možnosť vec prejednať v súdnom konaní, pôjde o väčšmi prijateľnú podmienku v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Napokon možnosť alternatívne si vybrať rozhodcovské, alebo súdne konanie nemá byť len napísané (v čase zníženej bdelosti spotrebiteľa), ale musí sa javiť a byť naplnené vo vzťahu k priemernému spotrebiteľovi aj fakticky.

Záver o prijateľnosti (primeranosti) spornej rozhodcovskej doložky nemožno oprieť ani o odvolaním citovaných úprav zo zákona o bankách.

Podľa § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. banky a pobočky zahraničných bánk sú povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov (§ 5 písm. i/) budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona, a to tak, aby klient mal možnosť voľby, či prijme alebo neprijme predložený návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Banka a pobočka zahraničnej banky sú pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy tiež povinné preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov.

Podľa § 93b ods. 2 zákona o bankách návrh rozhodcovskej zmluvy podľa odseku 1 sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné predložiť svojim klientom najneskôr pri uzatváraní obchodu, na ktorý sa nevzťahuje už uzavretá rozhodcovská zmluva. Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov.

Uvedené ustanovenia prekračujú rámec úvah potrebných na vyriešenie príslušného problému, či zákonodarcu k „obohateniu“ zákona o bankách, predovšetkým prvým zo zhora citovaných ustanovení, viedla nedôvera v schopnosť všeobecných súdov dostatočne rýchlo či účinne zabezpečiť vymožiteľnosť pohľadávok bankového sektora alebo presvedčenie o poskytnutí aj klientom bánk dostatočného prostriedku ochrany práv alternatívou v podobe rozhodcovského konania. Odvolací súd dodáva, že požiadavkou na neodvolateľnosť návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v zmysle § 93b ods. 1 zákona o bankách treba rozumieť len požiadavku, aby pre prípad rozhodnutia sa klienta z akéhokoľvek dôvodu pre uzavretie rozhodcovskej zmluvy nemusel čeliť prípadnému rozmysleniu si takéhoto zámeru zo strany banky, najmä však návrhom na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v kontexte ust. § 93b ods. 1 a ods. 2 vety druhej zákona o bankách, môže byť len návrh v podobe umožňujúcej klientovi (spotrebiteľovi) jeho pomerne jednoduché odlišenie od ostatných zmluvných podmienok predkladaných mu druhou stranou zmluvného vzťahu a tiež jeho rovnako bezproblémové oddelenie od ostatného obsahu zmluvy (tak, aby klientovi nespôsobilo žiadne ťažkosti, vrátane prípadného rizika čakania na prepracovanie návrhu zmluvy, trvanie na odstránení pre neho neakceptovateľnej rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky). Požiadavku na takto ponúknutý (predložený) návrh nemožno považovať za splnenú, ak banka návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy začlení medzi iné zmluvné podmienky, a

to dokonca ani nie priamo do zmluvy (o samostatnej rozhodcovskej zmluve ani nehovoriac), ale len do vlastných všeobecných obchodných podmienok, u ktorých je známe, že sa s nimi klient (spotrebiteľ) v čase pred uzavretím zmluvy dostatočne podrobne, či často i vôbec neoboznamuje (hoci spravidla v zmluve potvrdzuje presný opak). Nepochybne práve nedôsledné napíňanie zámeru vyvoditeľného už z pôvodného znenia zákona č. 603/2003 Z. z v praxi viedlo k neskoršej úprave doplnením (s účinnosťou od 1. decembra 2009) povinnosti poskytnúť klientovi možnosť voľby a tiež zodpovedajúceho poučenia. Práve oprávnený tak nad rámec neprimeranej (neprijateľnej) podmienky, konštatovanej napadnutým uznesením a predstavovanej konkrétnou podobou rozhodcovskej doložky, odvolaním upozornil na ďalší dôvod, pre ktorý rozhodcovskú doložku bolo treba považovať za neprijateľnú.

Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP s tým, že ich náhradu úspešnej povinnej v tomto konaní nepriznal, pretože jej žiadne odvolacie trovy nevznikli.

Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.